

ה"ת 16197/02/24 - חברים לחיים, גלילה אבן חן נגד ד"ר חן הנינג, ד"ר איילת שמואלי גולדין, ד"ר ריקרדו וולקומירסקי, אבי דיכטר, אורן לביא, יחידת הפיצו"ח - משרד החקלאות ופיתוח הכפר

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 16197-02-24 חברים לחיים (ע"ר) ואח' נ' הנינג ואח'
תיק חיצוני:

לפני	כבוד השופט גיל גבאי
מבקשים	1. חברים לחיים 2. גלילה אבן חן
נגד	
משיבים	1. ד"ר חן הנינג 2. ד"ר איילת שמואלי גולדין 3. ד"ר ריקרדו וולקומירסקי 4. אבי דיכטר 5. אורן לביא 6. יחידת הפיצו"ח - משרד החקלאות ופיתוח הכפר

החלטה

בפניי בקשה לפי סעיף 10א לחוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), תשנ"ד-1994 (להלן: "**החוק**") לקבל בחזרה את הכלבים שנתפסו ביום 11.9.23.

א. העובדות הצריכות לעניין:

1. המבקשת 1 הינה עמותה רשומה, מאז שנת 2011, שמטרתה איסוף כלבים מהרחוב, שיקומם וחיפוש בית חם לאותם הכלבים.
2. המבקשת 2 משמשת כמנהלת העמותה.
3. לאורך השנים, הפעילה העמותה מתקנים (כלביות) במקומות שונים. כך לדוגמה, במהלך שנת 2022 הפעילה העמותה כלבייה ברח' קיבוץ גלויות 90 בתל אביב (בה נערכה גם ביקורת ביום 26.6.22, כפי שיפורט להלן) ובהמשך העתיקה את פעילותה של הכלבייה לשטח חקלאי בתל מונד.
4. ביום 30.7.23 נערך בכלבייה שבתל מונד "מבדק תנאי החזקה בכלביות" (להלן: "**הביקורת**"). במהלך הביקורת, אותרו ליקויים כאלה ואחרים שעלו לכדי ממצאים בניגוד נדרש לאלתר ביצוען של פעילויות מתקנות (לדוגמה: היעדרו של וטרינר רשום מטפל, היעדרו של יומן טיפולים וכן חדר טיפולים מסודר, היותם של חלק מהכלבים לא מחוסנים בחיסון כלבת וממצאים נוספים שעניינם במצב הניקיון במתחם, במצבם הבריאותי של הכלבים, בידוד ומניעת מגע, מעקב ורישום בע"ח ועוד).
5. בתום הביקורת נקבע כי: "סך כל הליקויים מגיעים להפרות קשות של תקנות החזקה שלא לצרכים

- חקלאיים". יחד עם זאת, הוחלט לאפשר למבקשות לתקן את הליקויים וביום 6.8.23, במסגרת גביית עדות מהמבקשת 2, הוענק לה פרק זמן בן חודש ימים לביצוע התיקונים הנדרשים.
6. ביום 7.9.23 התבצעה ביקורת על ידי פרקליטות מרכז יחד עם משטרת ישראל בשטח החקלאי בו מצויה הכלבייה ונמסר למשיבים כי תנאי ההחזקה של הכלבים קשים ביותר.
7. לאור האמור, ביום 11.9.23 הגיעה יחידת הפיצו"ח במשרד החקלאות למקום ופעלה לתפיסתם של 74 כלבי העמותה שנמצאו בשטח והעברתם למתקן מוגן. זה המקום לציין כי לא נתפסו 15 כלבים השייכים למבקשת 2 והוחזקו בנפרד.
8. ביום 20.9.23 פנו המבקשות למשיבים בבקשה להארכת מועד להגשת בקשה להשבת הכלבים התפוסים. בהמשך, ביום 10.10.23 פנו המבקשות למשיבים בבקשה להשבת התפוסים.
9. ביום 2.11.23, בקשתן נדחתה תוך שנקבע כי לא מתקיימים התנאים להחזרת הכלבים ובכלל זה בשל מצבם הרפואי שאינו מאפשר החזרתם כמו גם התנאים הבלתי נאותים בהם הם מוחזקים. זאת ועוד, נקבע כי גם לו היו מתקיימים התנאים כאמור, "הרי שעקב הנסיבות שבשולן נתפסו הכלבים, מצבם הקשה ואי מתן הטיפול הרפואי הנדרש, תנאי ההחזקה שאינם נאותים בלשון המעטה, חוסר שיתוף הפעולה ואי תיקון הליקויים לאחר מספק ביקורות, אני (ד"ר אילת שמואלי גולדין, הערה שלי - ג.ג.) סבורה כי קיים חשש ממשי כי אם הם יוחזרו לידי מרשתך (המבקשות - הערה שלי, ג.ג.) תעברנה כלפיהם עבירות נוספות, ועל כך אין להחזירם לחזקתה לפי סעיף 10(א) לחוק".
10. ביום 23.11.23 פנו המבקשות לבית המשפט ב"בקשה להשבת התפוסים (כלבים)" אשר עקב טעות סווגה כתובענה אזרחית (ראו ת"א 51008-11-23). בהמשך, אף הוגשו בקשות רשות ערעור על החלטות בית המשפט (רע"א 20197-01-24 ורע"א 20845-01-24) שהדיון בהן אוחד, כאשר בסופו של יום קבע בית המשפט המחוזי, בהסכמת הצדדים, כי הדיון יושב לבית משפט השלום וההליך יתנהל במתכונת של הליך פלילי של החזרת תפוסים - מכאן ההליך שבפניי.
11. כבר עתה יצוין כי עוד בטרם פנו המבקשות לבית המשפט, המשיכו הצדדים לנהל דין ודברים. כך לדוגמה, ביום 7.11.23 שוב פנו המבקשות בבקשה להשבת התפוסים ובהמשך אף פנו בבקשה להארכת המועד לפנייה לבית המשפט.
12. עוד יצוין כי נכון למועד זה מצויים במתקן המוגן 71 כלבים מתוך ה-74 שנתפסו. זאת, לאחר ששלושה כלבים הועברו בהסכמת המבקשת 2 לעמותה אחרת.

ב. טענות הצדדים:

13. המבקשות טוענות כי הכלבים הגיעו אליהן מלכתחילה כשהם פצועים ופגועים וכי מדובר בכלבים שהגיעו אחרי שהתעללו בהם, ערכו באמצעות קרבות, שרפו להם את האוזניים ונטשו אותם.
14. לטענתן, רוב הכלבים עברו תהליך שיקום ולא סבלו מבעיות של הזנחה. לתמיכה בטענתן, הגישו המבקשות חוות דעת מומחה (סומנה מב/1) ממנה עולה כי קשה לומר איפה נדבקו הכלבים בפרעושים או קרציות וכי לא מן הנמנע שהכלבים נפגעו במתקן המוגן. עוד עולה מחוות הדעת כי הכלבים נבדקו 3-4 שבועות לאחר התפיסה "ללמדך על רמת הדחיפות הנמוכה שנדרשה לבדיקות וטיפול".

15. כמו כן, המבקשות מפנות לסרטונים המתעדים את מצבה של הכלבייה בתל מונד ואת מצבם של הכלבים בה וטוענות כי אין המדובר במצב קשה כפי שהמשיבים טוענים.

16. זאת ועוד, המבקשות מפנות לכך שהעמותה שכרה מתקן חדש במושב חרות (חוזה שכירות הוגש וסומן מב/2). לשיטתן, מדובר במקום ששימש בעבר כבית גידול לכלבים, קרקע פרטית שמיועדת לכלבים וכוללת חצר מאוד גדולה, רצפת בטון, מערכת ניקוז, מערכת חימום ומערכת איורור. בהקשר זה מוסיפות המבקשות וטוענות כי יש חדר המיועד להיות חדר טיפולים וצריך לאבזר אותו. זאת, כאשר להערכתן ייקח כ-30 ימים על מנת שהמקום יעמוד בתנאים.

17. בכל הנוגע לתשלום ההוצאות הנדרש על ידי המשיבים, המבקשות טוענות כי הסכומים הם גבוהים ומוגזמים. לטענתן, העמותה ניזונה מתרומות ולא תוכל לשלם בבת אחת כל סכום שייקבע על ידי בית המשפט. לפיכך, הן עותרות לכך שייקבע כי תשלום ההוצאות יחולק לתשלומים.

18. המשיבים טוענים כי דין הבקשה להידחות על הסף מכיוון שההליך הוגש לאחר חלוף המועד הסטטוטורי להגשתו. בהקשר זה טוענים המשיבים כי לצורך הארכת המועד נדרשים מספר קריטריונים וכי הפסיקה קובעת שהטעמים צריכים להיות חיצוניים לבעל הדין או בא כוחו. המשיבים מפנים לכך שהמועד היה ידוע ולא ניתן כל הסבר מניח את הדעת לפשר האיחור ומה היו הנסיבות החיצוניות והמיוחדות לכך שההליך לא הוגש בזמן.

19. לגופו של עניין, המשיבים טוענים כי לא מדובר בעמותה שבאופן שרירותי הגיעו אליה יום אחד, מצאו ליקויים ולקחו את הכלבים בפעולה אגרסיבית מבלי לתת לעמותה הזדמנות אמיתית לתקן את תנאי ההחזקה של בעלי החיים. לשיטתם, תנאי ההחזקה, כפי שהם עולים מהדו"חות הווטרינריים והרפואיים, הם תנאים קשים של הזנחה ואין כמעט תקנה בתקנות צער בעלי חיים שלא הופרה. כך, לדוגמה: היעדרם של אישורים הנדרשים לצורך הפעלת מתקן שכזה, היעדר דיווח לווטרינר הרשותי על הפעלת מתקן, היעדר העסקת רופא ווטרינר צמוד במתקן האחראי על בדיקת בעלי החיים אחת לחודש ותיעוד הבדיקות והטיפולים תוך העברת דיווח לווטרינר הרשותי. כך גם, תנאי ההחזקה וביניהם המשטח שעליו מוחזקים בעלי החיים, חיטוא וסניטציה, קיומם של מים זמינים לשתייה ואוכל ראוי.

20. כמו כן, המשיבים מציינים כי כשהמבקשת התבקשה להציג מסמכים לגבי הטיפולים, היא מסרה טבלת אקסל (הוגשה וסומנה מש/1) ובדיקה של המסמך מלמדת על חוסר התאמות. כך, לדוגמה: כלבה שנכתב לגביה כי היא מעוקרת נבדקה ונמצאה כלא מעוקרת וכלב שנכתב לגביו "נקבה" על אף שהוא זכר.

21. ביחס לחוות דעת מומחה שהוגשה על ידי המבקשות, טוענים המשיבים כי מדובר בחוות דעת המתנצחת עם הדו"חות הרפואיים מהמתקן המוגן. זאת, כאשר היא אינה כוללת ולו אמירה אחת לגבי התנאים הנאותים והטיפולים הראויים. בהקשר זה מדגישים המשיבים כי עמדת הממונה ניתנה בהתאם לסמכות שניתנה לו לקבוע האם התנאים להחזקת בעלי החיים עונים על דרישות החוק אם לאו וכי אין המדובר בחוות דעת שניתן להציג למולה חוות דעת נגדית.

22. המשיבים מפנים לכך שהחזר ההוצאות אינו קנס או עונש אלא כשמו כן הוא - החזר הוצאות. הם מפנים לסעיף 11 לחוק הקובע שמי שיישא בהוצאות ההובלה, הטיפול וההחזקה בבעלי החיים שנתפסו הוא הבעלים או המחזיק. המשיבים הגישו דו"ח פירוט הוצאות שהכינה ד"ר שמואלי גולדין בקשר להוצאות שהוצאו עד ליום 29.1.24 (סומן מש/2), והדגישו כי מדובר בהוצאות שהוצאו בפועל בהתאם למחירון המכרזי.

23. לתמיכה בטענותיהם, הפנו המשיבים להחלטות בתי המשפט השונים בעפ"א (נצ') 71010-12-20 סחייק נ' **מדינת ישראל** (28.1.21), עפ"א (ב"ש) 33135-08-18 **מדינת ישראל נ' ניסני** (4.12.18) (להלן: "עניין

ניסני"), עפ"א (חי') 17337-04-22 **מדינת ישראל נ' סוייטין ואח'** (6.5.22) (להלן: "**עניין סוייטין**"), ה"ת (פ"ת) 14546-02-22 **יהודה נ' מדינת ישראל** (3.5.22).

24. עוד יצוין כי במעמד הדיון שהתקיים בפניי, הצהירה ד"ר שמואלי גולדין כי היא לא מכירה את המקום החדש שהושכר על ידי העמותה אך תוכל לבדוק אותו והוסיפה כי "כשרוצים וגם יש כוונה רצינית אפשר לעשות את זה בחדש ואולי פחות".

25. בטרם הסתיים הדיון, נשאה גם המבקשת 2 דברים בעצמה ואמרה: "אני דבר אחד רוצה להציל את הכלבים שטיפלתי בהם בנאמנות, כל מה שהיה פה זה השמצות, את החיים נתתי בשבילם, את הכל אני אעשה, הרי רצינו מהתחלה להוציא אותם, לתת לנו צ'אנס למקום חדש".

26. זה המקום לציין כי ביום 14.2.24 הועבר לעיוני תיק החקירה. זאת, כאשר ניתנה הזדמנות גם למבקשות להעביר לעיון בית המשפט כל מסמך נוסף, כפי שהן גם עשו ביום 25.2.24 עת הגישו לבית המשפט תצהיר משלים מאת המבקשת 2 וכן Disk on key ובו מסמכים, תמונות וסרטונים שלשיטת המבקשות רלוונטיים ל"השלמת התמונה". יצוין כי בין מסמכים אלו נמצאים גם תצהירים של מתנדבות בעמותה ושל ד"ר אייל בלום.

27. ביום 26.2.24 הגישו המבקשות גם בקשות נוספות למינוי מומחה ולקיום דיון נוסף וזימון עדים.

28. אציין כי ב"כ המשיבים מסרה התנגדותה לבקשות האמורות - הן למינוי מומחה והן לקיום דיון נוסף תוך שפרסה בתגובתה את השתלשלות העניינים הדיונית עד כה ואת ההוצאות הגבוהות שנגרמו כתוצאה מהחזקת הכלבים על ידי המשיבים.

29. האפשרות שניתנה לב"כ המבקשות להמציא מסמכים נוספים נועדה לאפשר תגובה לטענות שעלו בדיון בנוגע למצב הכלבים על דרך המצאת מסמכים הנוגעים לטיפולים שקיבלו, תמונות של המקום וכיו"ב. לא לשם המצאת תצהירים חדשים ובקשה לקיום דיון נוסף עדות מומחה וכיו"ב.

30. לא מצאתי מקום להיעתר לבקשות אלה של המשיבה, אשר הוגשו באיחור רב, למעלה מ-5 חודשים לאחר תפיסת הכלבים, למעלה משבועיים לאחר הדיון, כאשר המסמכים היו אמורים להיות מוגשים עד ליום 15.2.24, וכאשר כל יום עיכוב מערים הוצאות של אלפי שקלים נוספים על המשיבים, שברור כבר עתה כי אין בידי המבקשות כל דרך לשלם.

31. אזכיר כי מדובר בהליך שאמור להיות מהיר ויעיל (ראו **עניין ניסני**) - מטרה שאין ספק שהוחטאה זה מכבר בהליך דנן. כך גם, בהתחשב בשיקול הדעת הרחב המסור לבית המשפט באשר לאופן בו יש לנהל הליך מעין זה (ראו **עניין ניסני ועניין סוייטין**) ובכך שאני סבור כי בנסיבות העניין דנן ניתן להסתפק בטיעוני הצדדים ובמסמכים שהוגשו על ידי כל אחד מהם לשם הכרעה בבקשה.

ג. דיון והכרעה:

לאחר ששמעתי טענות הצדדים ועיינתי בכתבי הטענות, בתיק החקירה ובמסמכים שהוגשו, אני סבור כי בנסיבות העניין דין הבקשה להתקבל בתנאים שייקבעו להלן.

32. חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) נחקק בשנת 1994 במטרה ליצור את המסגרת החוקית הכוללת והמקיפה להגנה על רווחת בעלי החיים. תכלית החוק היא להגן על בעלי החיים המוחזקים בידי האדם ובאחריותו, ולהבטיח כי ככל שנדרשת פגיעה בבעלי החיים, היא נעשית לתכלית אנושית ראויה ובאופן מידתי (ראו הצעת חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (תיקון מס' 13), התשע"ה-2015 (ה"ח הממשלה תשע"ח מס' 13)).

944 עמ' 950).

33. בבג"ץ 6446/96 **העמותה למען החתול נ' עיריית ערד**, פ"ד נהד(1) 769 (1998) הסביר כבוד השופט גולדברג את הטעמים העומדים בבסיס החובה להגן על בעלי חיים: הטעם הראשון - טעם מוסרי טהור, המנותק מהתועלת לאדם, הנובע מחמלה כלפי חיות וצערם התמים עת נפגעים מבלי יכולת להגן על עצמם; הטעם השני - טעם חינוכי, על מנת שהאדם לא יהפוך לאכזר וקהה נשמה; הטעם השלישי - אקולוגי, כאשר פגיעת האדם בבעלי החיים מפרה את האיזון בטבע, ובכך נפגעת גם האנושות באופן עקיף.

34. אחת הדרכים בהן בחר המחוקק למניעת צער בעלי חיים היא קביעת עבירות פליליות האוסרות על התעללות בבעלי חיים ונטישתם וכן הטלת חובות לטיפול בבעלי החיים (ראו לדוגמה סעיפים 2-4 לחוק). לצד אלו, קבע המחוקק סמכויות פיקוח ואכיפה וכן סמכות לתפיסת בעל חיים שיש יסוד סביר לחשוד שנעברה בו עבירה לפי החוק, או שעומדים לעבור בו עבירה כאמור (ראו סעיף 8 לחוק).

35. נתפס בעל חיים בהתאם לסעיף 8 לחוק והועבר למתקן מוגן, יש למסור הודעה על כך לבעליו או למחזיק בו והם רשאים לפנות בבקשה להחזירו לרשותם. אולם, בעל החיים התפוס לא יוחזק לבעלים או למחזיק אלא אם התקיימו כל התנאים הקבועים בסעיף 9(ב) לחוק:

"(1) הממונה שוכנע שבעל החיים נמצא במצב גופני ראוי להחזרה וכי במקום שאליו יועבר בעל החיים מתקיימים תנאים נאותים להחזקתו; ואולם אם הוחזק בעל החיים במתקן מוגן שהוא מאורת רשות כהגדרתה בחוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002, יתייעץ הממונה לעניין פסקה זו עם הרופא הווטרינר העירוני האחראי על מאורת הרשות;

(2) המבקש שילם את הוצאות שהוטלו עליו לפי סעיף 11;

(3) המבקש הפקיד אצל הממונה, התחייבות בנוסח שקבע המנהל, כי לא יעבור על הוראות חוק זה" (ההדגשות אינן במקור, ג.ג.).

36. יחד עם האמור, החוק מסמיך את הממונה להורות שבעל חיים לא יוחזר לבעלים או למי שהיה מחזיקו אם הוא סבור שעקב הנסיבות שבשולן נתפס בעל החיים אין להחזירו או אם יש לו יסוד סביר להניח שהבעלים או המחזיק יעברו עבירה לפי החוק (ראו סעיף 10(א) לחוק).

37. אולם, הבעלים של בעל החיים שנתפס או מי שהיה מחזיקו, רשאים לפנות לבית המשפט בבקשה לקבלו בחזרה. זאת, בהתאם להוראת סעיף 10א לחוק הקובע כדלקמן:

"(א) הבעלים של בעל חיים או מי שהיה מחזיקו רשאים לפנות לבית משפט שלום בבקשה לקבל בחזרה את בעל החיים בתוך 10 ימים מיום קבלת ההודעה לפי סעיפים 9(ג) או 10 או בתוך 20 ימים מיום קבלת ההודעה לפי סעיף 9(א), לפי המאוחר.

(ב) הוגשה בקשה כאמור בסעיף קטן (א), יוחזק בעל החיים במתקן המוגן עד לסיום ההליכים בבית המשפט.

(ג) בית המשפט יהיה מוסמך לפסוק בעניין הוצאות החזקתו של בעל החיים במתקן המוגן.

(ד) פסק בית המשפט כי אין להשיב את בעל החיים למבקש, יחולו הוראות סעיף 12."

טענת הסף

38. כאמור לעיל, המשיבים סבורים כי יש לדחות את הבקשה על הסף לאחר שזו הוגשה בחלוף המועד הקבוע בחוק.

39. ההודעה לפי סעיף 9(א) לחוק נמסרה למבקשות ביום 11.9.23 כאשר 20 ימים ממועד זה חלפו ביום 1.10.23. ההודעה לפי סעיפים 9(ג) ו-10 לחוק נמסרה ביום 2.11.23 כאשר 10 ימים ממועד זה חלפו ביום 12.11.23. כלומר, בהתאם לסעיף 10(א) לחוק, המועד האחרון להגשת הבקשה נשוא ההליך דנן חל ביום 12.11.23 ואילו הבקשה המקורית ובמסגרתה גם בקשה להארכת המועד (ראו ת"א 51008-11-23) הוגשה אך ביום 23.11.23 - באיחור של 11 ימים.

40. בהתחשב בכך שמדובר בשיהוי קל יחסית ובכך שלאורך כל הזמן הצדדים ניהלו ביניהם דין ודברים (לרבות מתן הסכמה להארכת מועד בת יום - כפי שנמסר גם על ידי ב"כ המשיבים במעמד הדיון שהתקיים בפניי), וכן בהתחשב במלחמה שפקדה את מדינת ישראל על כל המשתמע מכך, לא מצאתי מקום להורות על דחיית הבקשה על הסף מבלי לדון בה לגופו של עניין.

הבקשה לגופה

41. **בעניין ניסני** דן בית המשפט במהותה של החלטת בית המשפט לפי סעיף 10א לחוק וקבע:

"מקריאת סעיף 10א לחוק יש ללמוד כי פסיקתו של בית המשפט הינה פסיקה מקורית לגופו של עניין. מלשון החוק עולה כי בית המשפט רשאי לפסוק שלא להשיב את בעל החיים לבעליו, או לפסוק להשיב. החוק אינו מנסח את שיקול הדעת השיפוטי כעיסוק באישור החלטת הממונה או ביטולו, לא כביקורת מנהלית ואפילו לא בניסוחים המקובלים לגבי ערעורים ועררים כגון "בעיון חוזר ובערר רשאי בית המשפט לקיים את ההחלטה שעליה עוררים, לשנותה או לבטלה..." (סעיף לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996, וראו גם סעיף 213 לחסד"פ). נוסח החוק מתייחס לבעלים, למחזיק ולבעל החיים עצמו, אך לא להחלטה הקודמת, למעט בהקשר למועדים. אפילו סעיף 10א(ד) לחוק, שעניינו דחיית הבקשה, אינו מתייחס להחלטה שלא להשיב בעל החיים כהחלטה להשאיר החלטת ממונה על כנה, אלא החלטה "כי אין להשיב את בעל החיים". משמע, **תוכן החלטתו של בית המשפט הוא החלטה מקורית לגופו של עניין, ולא ביקורת על החלטה אחרת**" (ההדגשה במקור).

42. עוד **בעניין ניסני** קבע בית המשפט כי:

"שיקול דעתו של בית המשפט רחב, ואין הוא מחויב באיפוק ובזהירות הנוהגת בעת ביקורת שיפוטית על החלטת רשות מנהלית מוסמכת, ואפילו לא במידת הריסון המחייבת ערכאות ערעור. **אם שוכנע בית המשפט שראוי להשיב לבעלים את בעל החיים, רשאי הוא להחליט לעשות כן. זאת, גם אם בית המשפט סבור כי ההחלטה של הממונה היא במתחם הסבירות.** וזאת, בדומה לשיקול דעת בית המשפט בדיון על השבת תפוס לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969, עם כל ההבדלים בין ההליכים" (ההדגשה אינה במקור, ג.ג.).

43. **בעניין סוייטין** התייחס בית המשפט לקביעת בית המשפט **בעניין ניסני** והוסיף כי על אף שהחלטת בית המשפט הינה "פסיקה עצמאית", אין להתעלם מהחלטת הממונה:

"על בית המשפט לתת משקל של ממש להחלטת הממונה, נוכח הייתה הרשות המקצועית, שלה מסורה המומחיות בכל הנוגע להחזקת בעלי חיים ולטיפול בהם. משקלה של החלטת הממונה יכול שיהיה משמעותי עוד

יותר, מקום בו בית המשפט שדן והחליט בבקשה להשבת בעל חיים, לא שמע עדויות" (ההדגשות במקור).
44. אציין כי העיון בתיק החקירה מעלה כי אכן הייתה הצדקה לתפיסת הכלבים, לאור האופן שבו הוחזקו ומצבם הרפואי, ולאחר שהמבקשות לא תיקנו את הפגמים שנמצאו למרות הזדמנויות שקיבלו לשם כך.

45. בענייננו, קיימות למעשה שלוש קביעות המונחות לפתחו של בית המשפט:

א. מצבם הרפואי של הכלבים התפוסים אינו מאפשר את החזרתם.

ב. התנאים בהם מוחזקים הכלבים התפוסים (על ידי המבקשות) הם תנאים בלתי נאותים.

ג. קיים חשש ממשי כי אם יוחזרו הכלבים התפוסים למבקשות, תעברנה כלפיהם עבירות נוספות.

46. בכל הנוגע למצבם הרפואי של הכלבים התפוסים, יש לציין כי מאז נבחן מצבם (ביחס לאפשרות החזרתם לידי המבקשות) ועד למועד כתיבת שורות אלו חלפו למעלה מארבעה חודשים. זאת, כאשר הדו"חות הרפואיים הקיימים בתיק החקירה מתייחסים לבדיקות וטיפולים שנערכו בכלבים החל מיום 12.9.23 ועד ליום 5.10.23. בהתחשב בחלוף הזמן ובהימצאותם של הכלבים במתקן מוגן, אך סביר להניח כי חל שיפור כזה או אחר במצבם הרפואי ולא מן הנמנע כי מצבם הנוכחי מאפשר החזרתם. דברים אלו נכונים ויפים גם ביחס לחוות דעת המומחה שהוגשה על ידי המבקשות - חוות דעת המתייחסת לדו"חות הרפואיים הקיימים בתיק החקירה וכן לתמונות וסרטונים של חלק מהכלבים התפוסים (טרם תפיסתם).

ודוק, אין באמור כדי להשליך על שאלת חבותן של המבקשות בהוצאות שהוצאו לשם הטיפול בכלבים התפוסים.

47. באשר לתנאים בהם מוחזקים הכלבים התפוסים (על ידי המבקשות), לא ניתן להתעלם מכך שתפיסת הכלבים נעשתה מהכלבייה שהייתה מצויה בתל מונד (לאחר ביקורת שנעשתה בכלבייה זו) ומכך שאין מחלוקת בין הצדדים על כך שכלבייה זו אינה פעילה עוד (כמו גם הכלבייה שפעלה בתל אביב ובה נערכה הביקורת בשנת 2022). במצב דברים זה, ברי כי התנאים בהם הוחזקו הכלבים התפוסים על ידי המבקשות אינם מתקיימים עוד ויש לבחון את התנאים בהם יוחזקו הכלבים על ידי המבקשות ככל שיוחזרו לרשותן.

48. דברים אלו מקבלים משנה תוקף שעה שהמבקשות הציגו חוזה שכירות מיום 18.1.24 להשכרת מבנה במושב חרות שהינו "סככה חקלאית שהוסבה ל"בית גידול כלבים" וכן "שטח מגודר חלקית בגודל מוערך של כ-2,000 מ"ר אשר ישמש את הכלבים לטיולים בחצר ומשחק בחצר" (להלן: "**הכלבייה החדשה**"), בעלות חודשית של ₪ 10,000 למשך תקופה בת 4 שנים.

49. זה המקום לציין כי במסגרת חקירתה באזהרה של המבקשת 2 מיום 29.10.23 היא מסרה כי לא פעלה לביצוע שינויים ותיקון של הליקויים כי הבינה שאין טעם, "בגלל שידעתי שאני הולכת לעזוב את המקום בתל מונד".

50. לכך, מצטרפת העובדה כי התרשמתי מכוונתן הכנה של המבקשות לבצע בכלבייה החדשה את כלל ההתאמות הנדרשות לעמידתה בתנאים הקבועים בחוק ובתקנות, כאשר ניכר כי אכן עומדים לנגד עיניהן טובת הכלבים והרצון העז לטפל בכלבים שננטשו או הוזנחו על ידי אחרים.

51. לאור כל האמור, בהתחשב במהותה של המבקשת 1 כעמותה הפועלת למעלה מעשור ומטרותיה "איסוף כלבים מהרחוב, שיקומם וחיפוש בית חם לאותם הכלבים" ובכך שאף המבקשת 2 פועלת בתחום ומוכרת בו מזה שנים רבות, סבורני כי היסוד הסביר להניח שהמבקשות יעברו בכלבים התפוסים עבירה הוא ברף המאפשר

בחינת החזרתם לידה לאחר שתעמוד בתנאים הנדרשים.

52. בטרם סיום אציון כי לא נעלמה מעיני קביעת בית המשפט בעניין ניסני לפיה:

"אכן, ייתכן בהחלט שהמשיב יצליח בעתיד ללמוד לנהוג אחרת, ואפשר שיצליח ללמוד כיצד לחנך כלבים בדרך נכונה, כך שלא יבטא את אהבתו לכלבים בהתאכזרות והתעללות. אולם, **כל עוד המשיב לא הצליח להוכיח כי כבר למד וכבר שינה את דרכיו, לא נכון להשיב לו את הכלבות**. שכן, עדיין נותר מקום לחשד כבד ומשמעותי כי ינהג באלימות שאינה מן המידה, והיא אף אלימות פלילית, התעללות והתאכזרות, בניגוד לחוק צער בעלי חיים" (ההדגשה אינה במקור, ג.ג.).

53. אולם, אני סבור כי בעניינו לא ניתן להתעלם מכך שאין המדובר באדם פרטי אלא בארגון למען בעלי חיים, כהגדרתו בסעיף 1 לחוק, ובכך שידוע לכל כי המבקשות תמשכנה לפעול, לאסוף כלבים ולנסות לשקמם. כמו כן, לא ניתן להתעלם מכך שאין המדובר בעבירות שבוצעו באופן אקטיבי כי אם במחדלים (ודוק, אין באמור כדי להפחית מחומרתן של העבירות).

54. במצב דברים זה ובהתחשב במטרת העל העומדת בבסיס החוק - הגנה על רווחת בעלי החיים, יש מקום לטעמי להוביל את המבקשות והמשיבים למתווה בו הם ישלבו ידיים וישתפו פעולה - הן למען טובתם של הכלבים התפוסים והן למען טובתם של הכלבים שייקלטו בעתיד על ידי המבקשות בכלבייה החדשה.

55. בכל הנוגע להוצאות החזקת הכלבים עד כה, נתתי דעתי לתחשיב שהוצג לעיוני ממנו עלה כי עד סוף חודש ינואר חיובו המשיבים בעלות החזקת הכלבים והטיפול בהם בסכום של כ- 800,000 ₪. גם אם תחילה נראה כי מדובר בסכום גבוה הרי שעיון בפירוט מעלה כי אין בו חריגה נראית לעין, הסכומים נראים סבירים בהתחשב בכמות הכלבים שנתפסו, עלות הטיפולים הרפואיים להם נזקקו, עלות החזקתם היומית של למעלה מ- 70 כלבים לפי תעריף 64 ₪ מדי יום וכיו"ב.

56. לפי תחשיב זה, עומדת כעת עלות החזקת הכלבים על כ- 920,000 ₪, הכוללים עלות נוספת של 4,480 ₪ מדי יום עבור החזקת 70 כלבים.

57. עלה בבירור במהלך הדיון כי העמותה המתקיימת מתרומות לא תוכל לשלם סכום שכזה ובשיח שהתנהל בין הצדדים עת ניסו להגיע להסכמות הוצעו סכומים נמוכים בהרבה, בהתאם ליכולתה הנטענת של העמותה.

58. ב"כ המשיבים ציין כי היו בעבר החלטות בהן בית המשפט קבע תשלום הוצאות בסכום נמוך ממלוא היקף הוצאות תוך הפניה לכך שבידי המדינה יכולת לדרוש עלות מלוא הוצאות בהליך נפרד, אם כי מסר שהחלטות כאמור ניתנו כאשר לא ניתנה החלטה על החזרת בעלי החיים ואין תקדים להחזרת בעלי חיים מבלי תשלום הוצאות.

59. נתתי דעתי לטענות אלו וסבורני כי בעניינה של המבקשות יש מקום לנקוט גישה שונה גם בעניין זה.

60. אשוב ואזכיר כי העמותה אינה מבקשת החזרת הכלבים לשם החזקת לטיפול או מכירה, אין לה אינטרס כלכלי בהחזרתם. העמותה היא גוף שמטרתו הצלת כלבים עזובים, הבראתם והעברתם לאימוץ אצל משפחות אוהבות. פעולת העמותה מסייעת למדינה להתמודד עם כלבים כמויות גדולות של כלבים עזובים. למותר לציין כי מאז החלה המלחמה, עם פינוי עשרות אלפי אזרחים בחבל עוטף עזה ובגבול לבנון התגברה מאד תופעת נטישת הכלבים באזורים אלה ובכלל.

61. בנסיבות אלה, גם למדינה אינטרס מובהק כי העמותה, ואחרות כמותה, יחזיקו כלבים - בתנאים הולמים

ומפוקחים - כדי לסייע במציאת מסגרות ובתים חדשים עבורם.

62. לפיכך סבורני כי בהינתן שהמדינה יכולה לדרוש החזר הוצאות בהליך נפרד, לא יהא זה נכון לדרוש מהעמותה תשלום מלוא הוצאות כתנאי להחזרת הכלבים לידיה.

63. בצד זאת לאור הוצאות הגבוהות שהושגו על המשיבים, יש מקום לתשלום החזר הוצאות משמעותי, אם כי יהא זה בתשלומים על מנת לאפשר למשיבה לעמוד כלכלית בהתחייבות זו.

64. לאור כל האמור אני קובע כי הכלבים התפוסים יוחזרו לידי המבקשות בכפוף לעמידתן בתנאים הבאים:

א. המבקשות יבצעו, בתוך 30 ימים מהיום, את כלל ההתאמות הנדרשות בכלבייה החדשה על מנת לעמוד בדרישות הקבועות בחוק ובתקנות.

על מנת להבטיח עמידה בדרישות כאמור, ד"ר שמואלי גולדין תבצע בכלבייה החדשה ביקורת ביניים בתוך 14 ימים מהיום ותסב תשומת לב המבקשות לשינויים נוספים נדרשים, ככל שיהיו. בטרם יוחזרו הכלבים לידי המבקשות תבוצע ביקורת נוספת לשם אישור כי המבקשות עומדות בכל התנאים הנדרשים לשם עמידה בחוק ובתקנות.

ב. המבקשות תחתומנה על התחייבות להימנע מביצוע עבירות כלפי הכלבים הנמצאים בהחזקתן בסכום של 100,000 ₪. חתימת ההתחייבות במזכירות בית המשפט.

ג. המבקשות תשלמנה למשיבה 6 הוצאות בסך 400,000 ש"ח. זאת, כחלק מההוצאות שהוצאו על ידי המשיבים להובלת הכלבים התפוסים למתקן המוגן, הזנתם והטיפול בהם.

ההוצאות תשולמנה ב-10 תשלומים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם בתוך 30 ימים מהיום ויהווה תנאי מקדים להחזרת הכלבים התפוסים.

65. למען הסר ספק, החזרתו של כל אחד מהכלבים התפוסים כפופה לקביעת המשיבים או מי מטעמם כי אותו כלב נמצא במצב גופני ראוי להחזרה.

66. לא יתקיימו התנאים להחזרת הכלבים התפוסים כפי שנקבעו לעיל, לא יוחזרו הכלבים ויחולו הוראות סעיף 10א(ד) וסעיף 12 לחוק.

זכות ערעור כחוק.

חומרי חקירה יוחזרו למשיבים באמצעות המזכירות.

ניתנה היום, י"ז אדר א' תשפ"ד, 26 פברואר 2024, בהעדר הצדדים.